«БЕКІТЕМІН»
Шымкент қаласының денсаулық басқармасының ШЖҚ «№10 қалалық емхана» МКК-ның бас дәрігердің у.м.а.
_____________ А.Д.Тілеубергенова
«03» шілде 2025 жыл

Шымкент қаласы денсаулық сақтау басқармасының ШЖҚ «№10 қалалық емханасы» МКК-ның Ішкі талдау нәтижесінде анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жоюға арналған комплаенс қызметінің ішкі іс-шаралар ЖОСПАРЫ

№	Іс-шараның атауы	Орындау мерзімі	Жауапты орындаушы	Аяқтау нысаны
1	**Ішкі мемлекеттік аудит департаментінің Нұсқамасы бойынша** ҚР Қаржы министрлігі ішкі мемлекеттік аудит комитетінің Шымкент қаласы бойынша ішкі мемлекеттік аудит департаментінің (әрі қарай - Департамент) 2024 жылғы 15 қарашадағы №08-16/4228 санды хатымен түскен «Анықталған бұзушылықтарды жою және оларға жол берген тұлғалардың жауапкершілігін қарау туралы» Нұсқамасына сәйкес, №000240004425/240006/00 және №000240004425/230001/00 шарттарын жасасу арқылы бір көзден алу тәсілімен ҚҚС қоса есептегенде жалпы сомасы – 10 479 176 теңгеге жалпы 2 мемлекеттік сатып алу шарты жасалып, мемлекеттік сатып алу веб-порталында он күн ішінде мемлекеттік сатып алу есебі орналастырылмағаны анықталған. Бұл көрсетілген шарттар Кәсіпорынға қарасты ғимараттарға су және электр қуатпен қамтамасыз ету бойынша түзілген. Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңының 39 бабының 3 тармағының 1 тармақшасында, табиғи монополия салаларына жататын көрсетілетін қызметтерді, сондай-ақ энергиямен жабдықтаудың көрсетілетін қызметтерін сатып алу немесе электр энергиясын	Тұрақты негізде	Мамандар бөлімі мен комплаенс қызметкері	Адағы уақыта осындай заң бұзушылықтар болдырмау және алдын алу мақсатында Емхана қызметкерлерінің (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің Шымкент қаласы бойынша департаментінің қызметкерлерінің қатысуымен) семинар ұйымдастыру

	кепілдендірген берушімен қоса электр энергиясын сатып алу-сату мемлекеттік сатып алу туралы шартты тікелей жасасу арқылы бір көзден алу тәсілімен мемлекеттік сатып алу мынадай жағдайларда жүзеге асырылады делінген. Сол себепті, көрсетілген шарттар заңды әрі негізді жасалған. Бұдан бөлек, 14.06.2024 жылы №77 «RAMANOV» Раманов Максат Галымулымен «Кәсіпорын ғимаратының желдету жүйелерін ағымдағы жөндеу жұмыстарын» баға ұсыныстарын сұрату тәсілімен жалпы – 8 775 000 теңгеге мемлекеттік сатып алу туралы шарт жасалып, 26.07.2024 жылы қосымша келісім шарт жасалып, қосымша 2 990 030 теңгеге қажеттіліктің ұлғайғандығын дәлелдейтін қосымша техникалық ерекшілік немесе дәлдеме құжат веб-порталға салынбағаны анықталған. Ал, жасалған қосымша шарт бойынша қажеттіліктің ұлғайғандығын дәлелдейтін қосымша техникалық ерекшілік немесе дәлдеме құжат веб-порталға тексеру жүргізу барысында салынып, ол кемшілік жойылған. Қазақстан Республикасының ӘҚБтК-нің 207 бабында, лауазымды адам камералдық бақылау нәтижелері бойынша анықталған бұзушылықтарды жою туралы хабарлама бақылау объектісіне табыс етілген күннен кейінгі күннен бастап он жұмыс күні ішінде камералдық бақылау нәтижелері бойынша анықталған бұзушылықтарды өзі дербес жойған жағдайда, осы бапта көзделген әкімшілік жауаптылыққа тартылуға жатпайды. Демек, мемлекеттік сатып алу бойынша сол кездегі жауапты маман Ә.Е.Отарқұлдың орын алған елеулі емес бұзушылықты дер кезінде өзі дербес жойғанын назарға алынды. Департамент тарапынан «Анықталған бұзушылықтарды жою және оларға жол берген тұлғалардың жауапкершілігін қарау туралы» Нұсқамада мемлекеттік сатып алу веб-порталындағы кемшіліктер уақытылы дер кезінде жойылған. Ал, бұл жасалған кемшіліктер бойынша жауапты, мемлекеттік сатып алу маманы Ә.Е.Отарқұлға 29.10.2024 жылғы №753 ж/қ санды бұйрықпен «ескерту» түріндегі тәртіптік шара қолданылды.			
2	**Ішкі мемлекеттік аудит департаментінің Нұсқамасы бойынша** Шымкент қаласы бойынша ішкі мемлекеттік аудит департаменті (бұдан әрі - Департамент) түзген Әкімшілік құқық бұзушылық туралы	Тұрақты негізде	Мамандар бөлімі мен комплаенс	Есеп

	хаттамасына сәйкес, Шымкент қаласының денсаулық сақтау басқармасының ШЖҚ «№10 қалалық емхана» МКК-ны (бұдан әрі - Кәсіпорын) бағалы ұсыныстар сұрату тәсілімен жоспар тармағы бойынша қосысымша келісім жіберген болатын. «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңның (бұдан әрі - Заң) 45-бабының 2-тармағының 3-тармақшасына сәйкес, өнім берушіні таңдауға негіз болған сапаның және басқа да шарттардың өзгермеуі талабымен мемлекеттік сатып алу туралы жасалған шартқа өзгеріс енгізуге: осы тауарларды, жұмыстарды, көрсетілген қызметтерді мемлекеттік сатып алу туралы жасалған шартта көрсетілген тауардың, жұмыстың, көрсетілген қызметтің бірлігі үшін бағаның өзгермеуі талабымен сатып алынатын тауардың, осы тармақтың 2) тармақшасында көрсетілген жұмыстарды қоспағанда, жұмыстардың, көрсетілген қызметтердің көлеміне қажеттіліктің азаюына не ұлғаюына байланысты мемлекеттік сатып алу туралы шарттың сомасын азайту не ұлғайту бөлігіне жол беріледі. Лот туралы ақпаратты зердерлеу арқылы сатып алынатын жұмыстар мен көрсетілген қызметтердің растайтын құжаттары Шартқа сәйкес келмейтіндігі анықталған. Сондай-ақ, осы сатып алу бойынша растайтын құжаттарды анықтау мүмкін болмаған. Осы заңға сәйкес, бағалы ұсыныстар сұрату тәсілімен жоспар тармағы бойынша қосымша келісім мемлекеттік сатып алуды жүргізу бөлігінде Заңның бұзылуына байланысты Департамент 2024 жылғы 13 желтоқсандағы №790000000-ЗЦП-29-316625 және №790000000-ЗЦП-29-316627 санды Камералдық бақылау нәтижелері бойынша анықталған бұзушылықтарды жою туралы хабарлама Кәсіпорынға жолдаған. Хабарламаның орындау мерзімі 2024 жылдың 31-ші желтоқсанына дейін болған. Осы анықталған бұзушылықтарды жою туралы хабарланы мерзімінде орындамағаны үшін Департамент тарапы Кәсіпорын бас дәрігері М.Г.Айтматовты лауазымды тұлға ретінде әкімшілік жауапкершілікке тартуға 17.03.2025 жылы Шымкент қаласының әкімшілік құқық бұзушылықтар жөніндегі мамандандырылған аудан аралық сотына жолдаған.		қызметкері	
3	**Қызметкерлерді жұмысқа қабылдау бойынша** Кәсіпорында жұмысқа қызметкерлерді қабылдау барысында «Электрондық еңбек биржасы» порталына өтінім берілген жұмыссыз азаматтар «Жұмыспен қамту орталығының» жолдамасыменен қабылданады. Алайда, жұмыспен қамту орталығының жолдамасымен 2-3 азамат ниет білдіріп келуі мүмкін. Сол орайда, жұмыс іздеуші мен жұмыс беруші арасында тікелей жолығу, таныс тамырлық орын алып,	Тұрақты негізде	Мамандар бөлімі	Есеп

	тәуекелділікке әкеліп соғу ықтималдығы бар.			
4	**Медициналық техниканы уақытша тегін пайдалануға берілген медициналық жабдықтар туралы мәлімет («NeoMedTrade» ЖШС).** 2023 жылдың наурыз айының 17-ші жұлдызында №04 санды және сол жылдың тамыз айының 8-ші жұлдызында №05 санды бір тараптан «NeoMedTrade» ЖШС-мен, 2024 жылы қыркүйек айының 01-ші жұлдызында №01 санды, екінші тараптан ШЖҚ «№10 қалалық емхана» МКК-ны «Медициналық техниканы уақытша тегін пайдалану туралы» келісім шарттарға тұрып, екінші тарапқа (Кәсіпорынға) төмендегі медициналық жабдықтарды уақытша тегін пайдалануға берген: 1) Кат. №Н000001967 «ImmunoChem-2100 Microplate Reader» жартылай автоматты ферментті иммундық талдау – 1 дана (жалпы құны – 2 700 000тг); 2) Кат. №Н000001661 «ImmunoChem-2600» микропластиналық жуғыш (жуғыш) стандартты пакет – 1 дана (жалпы құны – 2 453 500тг); 3) Кат. №Н000001579 «ImmunoChem-2200 Microplate Shaker 4 Plates» 4 табақшаға арналған микропластиналық термошокер – 1 дана (жалпы құны – 2 696 500тг); 4) «SVC, V-1500-L» үздіксіз қуат көзі – 1 дана (жалпы құны – 150 000тг); 5) «HTI BioCherm FC-120 Automated Chermistry Analyzer» – 1 дана (жалпы құны – 6 110 000тг); 6) «PLT3000ELCDRT2U3000VAJ2700W. U2 Rack/Tower» үздіксіз қуат көзі – 1 дана (жалпы құны – 535 000тг). Осы келісімдерге қол қою кезінде берілген жабдықтардың жалпы құндары - **14 645 000** (құндары келісім шарттарда көрсетілген) теңгені құраған. Аталған медициналық техниканы уақытша тегін пайдалану үшін медициналық жабдықтарға төмендегідей биохимиялық зертханалық реагенттерді алуға 2023 жыл мен 2024 жылға Кәсіпорын тарапынан жұмсалған қаражаттар мен жасалған келісім шарттар: 1) «NeoMedTrade» ЖШС-мен №ЦП-2023-001 санды 2023 жылға келісім шарттың қаржысы - 54 454 729,00 тг; 2) «AKBS Invest» ЖШС-мен №4 санды 2023 жылға келісім шарттың қаржысы - 16 233 234,00 тг; 3) «AKBS Invest» ЖШС-мен №49 санды (жеткізу мерзімі 31.12.2024ж) 2024 жылға келісім шарттың қаржысы - 50 630 145,93 тг; 4) 5) «АА-Медикал» ЖШС-мен №3 санды (жеткізу мерзімі 31.12.2024ж)	Тұрақты негізде	Есеп-қисап бөлімі мен комплаенс қызметкері	Есеп

	2024 жылға келісім шарттың қаржысы - 8 372 859,00 теңгені құрайды. Шымкент қаласы бойынша Ішкі мемлекеттік аудит департаментінің қаржылық есептілік аудиті бөлімінің бас маман-мемлекеттік аудиторы М.П.Жанабаев тарапынан 04.10.2024 жылы №104 санды жүргізген Аудиторлық есебе бойынша мәлімет: Шымкент қаласы денсаулық басқармасының 2024 жылдың 04-ші сәуірінде шығыс №38-05-07/1350-ші медициналық ұйымдардың бірінші басшылырына жолдаған хатына сәйкес, медициналық бұйымдар, ерітінділер, дезинфекциялық заттар, клинико-диогностикалық зертханалық заттар мен бактериологиялық зертхананың реагенттерін мемлекеттік сатып алу рәсімін ұйымдастырушы Басқарма болып табылатынын хабарлады. Сол себептен 2024 жылдың наурыз, сәуір, мамыр және маусым айларында реактивтер қозғалысы болмаған, зертхана жұмыс жасамаған және жоғары айтылған айларда реактивтердің негізгі реагенттері таусылып қалған. 2024 жылдың 1-ші шілдесінде №49 келісім-шарт «AKBS Invest» ЖШС-мен жасалып, сол жылдың шілде айынан бастап зертхана іске қосылған. Сұрақ: келісім-шарттың 5 тармағының 5.2.3. тармақшасына сәйкес, HTI,США реагенттерін бақылау және шығыс материалдарын қолдану міндетті. 17.03.2023 жылы №4 және 05.08.2023 жылғы №5 «Медициналық құралжабдықтарды тегін уақытша пайдалану» «NeoMedTrade» ЖШС-мен келісім шартының 5.2.3. тармақтарына сәйкес, реагенттердің барлығына сертификаттары бар: Реаг.удостоверение РК ИМН-5№017870 бар екені анықталды. Сұрақ: Кәсіпорынға сатып алынған реагенттер мен медициналық қалдықтарды салатын қораптың кіріс-шығысына аудит. Кәсіпорын мен «Vita Nova Farm» ЖШС-гі мен «Мемлекеттік сатып алу туралы» 2015 жылғы 4-ші желтоқсандағы ҚР-сы Заңының 38-1 бабының негізінде «Электронды дүкен» мемлекеттік сатып алудың тәсілі негізінде осы тауарларды мемлекеттік сатып алу туралы шарты 13.06.2023 жылы №43 келісім шартымен 5 035 000 теңгеге медициналық қалдықтарды сақтау мен жинастыруға арналған қорапша сатып алуға келісім шарт түзілген. 23.06.2023 жылы №502 жүк құжаты бойынша медициналық қалдықтарды сақтау мен жинастыруға арналған қорапшаларды 5 035 000 мең теңгеге алынған. 29.03.2023 жылы №836 төлем құжатымен аталған сома төленген. Кәсіпорын мен «MediPak» ЖШС-гі мен «Мемлекеттік сатып алу туралы» 2015 жылғы 4-ші желтоқсандағы ҚР-сы Заңының 38-1 бабының негізінде «Электронды дүкен» мемлекеттік сатып алудың тәсілі негізінде осы тауарларды мемлекеттік сатып алу туралы шарты 01.02.2023 жылы №29 келісім шартымен 1 515 520 теңгеге медициналық қалдықтарды қаптайтын			

	полиэтилен пакетін сатып алуға келісім шарт түзілген. 15.02.2023 жылы №30 жүк құжаты бойынша медициналық қалдықтарды қаптайтын полиэтилен пакеттен 2 515 520 теңгеге алынған. 07.02.2023 жылғы №272 төлем құжатымен аталған сома төленген. ҚР-сы Үкіметінің 2021 жылғы 4-ші маусымдағы №375 қаулысы негізінде Кәсіпорын мен «NeoMedTrade» ЖШС-гі медициналық бұйымдарды сатып алу туралы шарты 03.04.2023 жылы №ЦП-2023-001 келісім шартымен 54 454 729 теңгеге медициналық бұйымдарды сатып алуға келісім шарт түзілген. Сонымен қатар 27.12.2023 жылы №1 қосымша келісім-шарт түзіліп, шарттың сомасы 54 353 924 теңгеге азайтылған. Реактивтер атаулары енгізілген №5 жүк құжаты бойынша 10.04.2023 жылы сомасы 10 942 338 теңге, 28 реактив атауларымен енгізілген №9 жүк құжаты бойынша 12.05.2023 жылы №сомасы 8 273 521 теңге, 29 реактивтер атауларымен енгізілген №12 жүк құжаты бойынша 03.07.2023 жылы сомасы 10 942 338 теңге, 26 реактивтер атауларымен енгізілген №14 жүк құжаты бойынша 03.08.2023 жылы 29.09.2023 жылы сомасы 5 794 631 теңге, 7 реактивтер атауларымен енгізілген №20 жүк құжаты бойынша 22.11.2023 жылы сомасы 5 414 700 теңге, 14 реактивтер атауларымен енгізілген №22 жүк құжаты бойынша 21.12.2023 жылы сомасы 3 064 858 теңгені құрайды. 11.04.2023 жылғы №434 т/қ 10 942 338 теңге; 15.05.2023 жылғы №548 т/қ 5 673 521 теңге; 30.05.2023 жылғы №652 төлем құжатымен 2 600 000 теңге; 10.07.2023 жылғы №845 т/қ 10 942 338 теңге; 15.08.2023 жылғы №974 төлем құжатымен 9 921 538 теңге; 01.10.2023 жылғы №1204 т/қ 1 500 000 теңге; 19.10.2023 жылғы №1221 т/қ 4 294 631 теңге; 24.12.2023 жылғы №1351 т/қ 8 479 558 теңгеге төленген. ҚР-сы Үкіметінің 2021 жылғы 4-ші маусымдағы №375 қаулысы негізінде Кәсіпорын мен «AKBS Invest» ЖШС-гі медициналық бұйымдарды сатып алу туралы шарты 01.09.2023 жылы №4 келісім шартымен 33 959 219 теңгеге медициналық бұйымдарды сатып алуға келісім шарт түзілген. Сонымен қатар 04.12.2023 жылы қосымша келісім-шарт түзіліп, шарттың сомасы 16 233 234 теңгеге азайтылған. Реактивтер атаулары енгізілген №1 жүк құжаты бойынша 05.09.2023 жылы сомасы 2 058 341 теңге, №2 жүк құжаты бойынша 06.09.2023 жылы сомасы 4 558 924 теңге, №3 жүк құжаты бойынша 12.10.2023 жылы сомасы 9 615 969 теңгені құрайды. 19.09.2023 жылғы №1098 төлем құжатымен 617 265 теңге; 29.10.2023 жылғы №1265 т/қ 1 000 000 теңге; 29.11.2023 жылғы №1330 т/қ 8 313 729 теңге;			

	06.12.2023 жылғы №1342 т/қ 302 240 теңгеге төленген. Екі өнім берушімен алынған реактивтердің жалпы алған сомасы 70 587 158 теңге құрайтын реактивтерді кіріске алынған. 2023 жылы сәір айынан бастап желтоқсан айы аралығында кіріске алынған реактивтердің 59 175 500 теңгесі қолданылып, теңгерімнен шығарылады. 01.01.-31.12.2023 жылдың материалды ведомствовалық есебі бойынша жыл соңында құны 11 412,0 мың теңге құрайтын реактивті қалдықтар қалған. Кәсіпорындағы зертханалық тауарлар бойынша ішкі жолдамаларды «КМИС Даму Мед» порталынан, 2023 жылдың сәуір айынан бастап 31-ші желтоқсанына дейін жүктеме қосымша жүктеп алынды. Жүктеме қосымша бойынша 118 869 зертханалық жоладмалар жасалынып, 59 175 500 теңгені құраған. 2024 жылдың 1-ші қаңтарына реактивтердің қалдығы 11 412 023 теңгені құрайды. 2024 жылдың 31-ші шілдесіне 50 185 зертханалық жолдама жасалынып 31 172 900 теңге құраған. 2024 жылдың 1-ші шелдесінде реактивтерддің қалдығы 5 325 500 теңге және де 11 270 000 төлем тапсырысы бойынша реактивтітер кірісі болған. Сонымен қатартексеру барысында, Кәсіпорында құрылған түгіндеу комиссиясы мүшелерімен кәсіпорынның зертханашысы М.Нысанбекованың жауапкершілігіндегі реагенттерге түгендеу жұмысы жүргізілді. 2024 дылдың 23-ші қыркүйегіндегі түгендеп тексеру нәтижесі бойынша 2023 жылмен 23.09.2024 жылдың аралығында кіріс – 93 095 938 теңгені құраған, реактивтер шығыны – 84 347 433 теңге, қалдық 8 748 505 теңгені құраған. Түгендеп тексеру нәтижесі бойынша артық немесе кем шығуы бойынша және бағдарлама сұрақтары келісім-шарт, жүк құжаттары, төлем құжаттары, кіріс-шығыс құжаттары, түгендеу актілерімен салыстырып есептеу жұмыстары жүргізілгенде кемшіліктер анықталмаған – деп Шымкент қаласы бойынша Ішкі мемлекеттік аудит департаментінің қаржылық есептілік аудиті бөлімінің бас маман-мемлекеттік аудиторы М.П.Жанабаев 04.10.2024 жылы №104 санды жүргізген Аудиторлық есебе тексеру Актісінде көрсеткен. 2025 жылға 2024 жылдан биохимиялық зертқаналық реагенттердің 2 айлық қор қалдықтары тиісінше есептелгендей 2 айында толығымен игерілді. Ал, 2025 жылы Кәсіпорын тарапынан биохимиялық зертханалық зерттеулер жүргізілмеуде, Кәсіпорынға қарасты тексерулері қажет науқастарға биохимиялық зертханалық зерттеулер осы жылға жолдамалар арқылы басқа зертханаларға (бірлескен орындаушыларға) жолдануда. Кәсіпорын тарапынан 2025 жылы биохимиялық зертханалық зерттеу реагенттеріне мемлекеттік сатып алу бойынша өтінім берілмеді.			

5	**Қолданыстағы Қағиданың («07.06.2023 ж. №110 бұйрықпен бекітілген») 117-тармағына өзгеріс енгізу туралы ұсыныс.** Атап айтқанда, шарт бағасы айлық есептік көрсеткіштің (АЕК) 2000 еселенген мөлшерінен аспайтын жағдайларда да өнім берушілерден шарттың орындалуын қамтамасыз ету сомасын енгізу талап етілуі тиіс. Бұл «Мемлекеттік сатып алу туралы» ҚР Заңының 43-бабының 11-тармағына , сәйкестендіру үшін қажет және барлық өнім берушілер үшін бірдей талап қою арқылы кәсіпкерлік субъектілері арасындағы тең бәсекелестік жағдайын қамтамасыз етеді. **Қағидаға жосықсыз өнім берушілерді тануға байланысты нормалар енгізу қажет.** Қазіргі уақытта Қағидада шарт жасасудан жалтарған, жалған ақпарат ұсынған немесе келісімшарт міндеттемелерін орындамаған өнім берушілерге қандай да бір жауапкершілік көзделмеген. Бұл жағдай «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңның 12-бабына қайшы келеді. Сондықтан Қағидаға жосықсыз өнім берушілерді анықтау және оларды басқа сатып алуларға жібермеу механизмдерін енгізу ұсынылады. **Қағида мен Мемлекеттік сатып алу туралы заң арасындағы сәйкессіздіктерді жою ұсынылады.** Бір құқықтық алаңда жұмыс істейтін кәсіпкерлер үшін құқықтық талаптардың әртүрлі болуы – заң алдындағы теңдік және әділеттілік қағидаттарын бұзады. Сондықтан Қағиданы қайта қарап, оны мемлекеттік сатып алу жүйесінің негізгі принциптерімен үйлестіру қажет.	Тұрақты негізде	Комплаенс қызметкері	Шымкент қаласының денсаулық басқармасына ұсыныс жолдау
6	**Қолданыстағы Қағидаға өзгеріс енгізу туралы ұсыныс** Қағидалардың 1-параграфының 24-тармағына сәйкес, егер дәрі-дәрмек, медициналық құрал-жабдық немесе фармацевтикалық қызметтер тендер арқылы сатып алынатын болса, онда тапсырыс беруші немесе сатып алуды ұйымдастырушы осы сатып алу туралы ақпаратты өзінің ресми сайтында жариялауы керек. Бұл хабарландыру өтінім қабылдау аяқталатын күннен кем дегенде 20 күн бұрын, ал егер бұл қайта өткізілетін тендер болса – 15 күн бұрын жариялануы тиіс. Бірақ іс жүзінде бұл талапты орындау кезінде бірқатар қиындықтар туындайды. Себебі әрбір денсаулық сақтау ұйымының өз сайты бар және ол сайттарды табу оңай емес. Сатып алулар туралы хабарландырулар бірыңғай, баршаға қолжетімді бір платформада орналастырылмаған. Бұл дегеніміз, кәсіпкерлер үшін денсаулық сақтау ұйымдарының қай кезде қандай сатып алу жариялағанын білу қиынға соғады. Қарапайым тілмен айтқанда, бұл – ақпараттың ашық болмауы. Егер барлық хабарландырулар бір жерге топтастырылып, жалпыға қолжетімді сайтқа жарияланса, кәсіпкерлер сатып алулар туралы дер кезінде біліп,	Тұрақты негізде	Комплаенс қызметкері	Шымкент қаласының денсаулық басқармасына ұсыныс жолдау

	тендерге қатысуға мүмкіндіктері болар еді. Қазіргі жүйе бұл процесті қиындатып отыр.			
7	**Қолданыстағы Қағидаға өзгеріс енгізу туралы ұсыныс Қағиданың 2-параграфы, 47-тармағында** былай делінген: тендерге қатысқысы келетін әлеуетті өнім беруші өзінің тендерлік өтінімін (құжаттарын) тендерлік құжаттамада көрсетілген талаптарға сай дайындап, өтінім қабылдау мерзімі аяқталғанға дейін **жабық күйінде** тапсырыс берушіге немесе ұйымдастырушыға тапсыруы керек. Іс жүзінде бұл талап **қағаз түрінде құжат тапсыруды** білдіреді – яғни қатысушы ұйым немесе кәсіпкер өзінің ұсынысын конвертке салып, пошта (мысалы, Қазпошта арқылы) арқылы немесе қолма-қол апарып тапсырады. **Мәселе мынада:** Қазіргі заманда барлық ресми құжаттар электронды форматта жүргізіледі, мемлекеттік органдар да біртіндеп цифрландыруға көшіп жатыр. Бірақ тендер өтінімдерінің әлі күнге дейін қағаз жүзінде қабылдануы – бұл өте артта қалған әдіс. Оның үстіне, бұл тәсіл бірқатар **сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін** тудырады. **Нақты қауіптер:** **-** Басқа қатысушылар бір-бірінің құжаттарымен таныса алмайды, яғни **ашықтық жоқ**. - Өтінімдер жабық түрде келгендіктен, **тендерлік комиссия құжаттарды өз қалауынша қарастыруға мүмкіндік алады**, бұл – әділетсіз шешімдер мен **алалаушылыққа жол ашады**. - Қолма-қол құжат қабылдау кезінде **құжаттарды ауыстыру, жасырып қалу немесе алдын ала қарау мүмкіндігі жоғары**, бұл да сыбайластыққа апарады. Қорыта айтқанда, қағаз түрінде өтінім қабылдау – қазіргі электрондық үдерістерге қайшы әрі **әділ және ашық бәсекеге кедергі** келтіретін тетік. Мұндай тәсілді жою және электрондық форматқа көшу – сыбайластықтың алдын алуға, ашықтықты қамтамасыз етуге және барлық қатысушылар үшін тең жағдай жасауға септігін тигізер еді.	Тұрақты негізде	Комплаенс қызметкері	Шымкент қаласының денсаулық басқармасына ұсыныс жолдау
8	**Қолданыстағы Қағидаға өзгеріс енгізу туралы ұсыныс** Қағиданың 5-параграфы, 68-тармағына сәйкес, тендердің қорытындысы шыққаннан кейін 3 күн ішінде тапсырыс беруші немесе сатып алуды ұйымдастырушы барлық тендерге қатысқан өнім берушілерге қорытынды хаттаманы интернет-ресурсқа орналастыру арқылы хабарлауы тиіс. Алайда осы талапты орындау барысында да тәуекелдер бар. Нақты мәселе:	Тұрақты негізде	Комплаенс қызметкері	Шымкент қаласының денсаулық басқармасына ұсыныс жолдау

	Қорытынды хаттама тендерлік комиссия тарапынан қолмен жасақталады. Бұл дегеніміз – кім жеңімпаз болды, қандай негізде таңдалды деген сияқты маңызды ақпаратты комиссия өздері қолмен енгізеді немесе құжат түрінде жасайды. Мұндай қолмен толтырылатын хаттаманың салдары: Сыбайлас жемқорлық тәуекелін арттырады – өйткені шешім қабылдау барысы мен нәтижелерді бұрмалау мүмкіндігі пайда болады. - Қорытындыны дайындау кезінде түпкілікті деректермен ойнау немесе жеңімпазды алдын ала белгілеу ықтималдығы жоғары. - Ашықтық пен әділдік принциптері бұзылады, ал бұл басқа қатысушылардың құқықтарын шектеуге алып келуі мүмкін. Қорытынды: Қазіргі таңда мұндай маңызды құжаттар электрондық жүйе арқылы автоматты түрде жасақталуы тиіс, яғни жеңімпаздарды таңдау және қорытынды шығару процестері жүйеде тіркеліп, тексеруге болатын форматта жүзеге асқаны жөн. Бұл ашықтықты қамтамасыз етіп қана қоймай, шешімдердің заңдылығына деген сенімді арттырады және сыбайлас жемқорлыққа жол бермейді			
9	**Мемлекеттік сатып алуды орталықтандыру мәселелері туралы ұсыныс** 2018 жылғы 29 желтоқсандағы №1127 ҚР Қаржы министрінің бұйрығымен «Мемлекеттік сатып алуды бірыңғай ұйымдастырушылар жүзеге асыратын тауарлардың, жұмыстардың және көрсетілетін қызметтердің тізбесі» бекітілген болатын. Бұл бұйрыққа 2022 жылы енгізілген өзгерістерге сәйкес, облыстық деңгейдегі денсаулық сақтау ұйымдары конкурс және аукцион тәсілдерімен мемлекеттік сатып алулар өткізу құқығынан айырылды. Қазіргі таңда мұндай сатып алуларды тек орталандырылған облыстық, қалалық мемлекеттік сатып алу басқармалары жүзеге асыруда. Алайда, бұл тәжірибе бірқатар жүйелі мәселелерге әкеп соғуда. Облыстық басқармаларда қызметкерлер санының шектеулі болуы мен мемлекеттік сатып алулар көлемінің көптігіне байланысты конкурстарды уақытында өткізу мүмкін болмай отыр. Нәтижесінде денсаулық сақтау саласындағы аса маңызды қызметтер мен тауарларды сатып алу мерзімінде жүзеге аспай, халыққа қызмет көрсету сапасына теріс әсерін тигізуде. Сонымен қатар, бұйрықтың қолданылуы біркелкі емес. Республикалық маңызы бар қалаларда орналасқан денсаулық сақтау ұйымдары 20 000 АЕК-ке дейінгі конкурстық сатып алуларды өздері жүзеге асыра алатын болса, облыс орталықтарындағы дәл осындай ұйымдар бұл құқықтан айырылған. Мәселен, Алматы қаласындағы емхана өз бетінше конкурс өткізе алса, Түркістан қаласындағы емхана мұндай құқыққа ие емес. Бұл тәжірибеде теңсіздік тудырып отыр. Осыған байланысты, қазіргі жүйеде облыстық мемлекеттік сатып алу	Тұрақты негізде	Комплаенс қызметкері	Шымкент қаласының денсаулық басқармасына ұсыныс жолдау

	басқармаларының лауазымды тұлғаларында кең ауқымды дискрециялық өкілеттіктер шоғырланған. Бұл мемлекеттік сатып алу саласындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін айтарлықтай арттырады. Мемлекеттік сатып алуларды, оның ішінде жол жөндеу, мектеп салу, жедел жәрдем автокөліктерін жөндеу, ауруханаларға азық-түлік сатып алу секілді алуан түрлі салаларды бір ұйымға шоғырландыру аталған ұйымның лауазымды тұлғаларының сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ұлғайтатындығы анық және бір ғана органның басқаруына беру мемлекеттік басқарудың тиімділігі мен ашықтығына күмән туғызады.			
10	**Камералдық бақылау аясында орын алып отырған артық тексерулер мәселесі туралы ұсыныс** ҚР Қаржы министрінің 2015 жылғы 30 қарашадағы №598 бұйрығымен бекітілген «Камералдық бақылау жүргізу қағидаларының» 25-тармағына сәйкес, уәкілетті органның ведомствосы (Ішкі мемлекеттік аудит комитеті) камералдық бақылау сапасына мониторинг жүргізе алады. Бұл норма, негізінен, камералдық бақылаудың сапасын қамтамасыз ету үшін енгізілген. Алайда, соңғы уақытта осы тармаққа сүйене отырып, Ішкі мемлекеттік аудит комитеті мен оның аумақтық департаменттері мемлекеттік сатып алу рәсімдері толық аяқталып, жеңімпаз анықталғаннан кейін де қосымша тексерулер жүргізіп, шарт жасасу процесін кідіртіп отыр. Бұл — нақты заң бұзушылық анықталған жағдайлар болмаса да, сатып алу процесін негізсіз созуға алып келуде. Мұндай жағдайлар бірнеше проблемаларға себеп болып отыр: - Мемлекеттік сатып алулардың мерзімінде аяқталмауы; - Сатып алушылар мен жеткізушілер арасындағы шарттар уақытылы жасалмауы; - Жергілікті деңгейде қызмет көрсетуге кедергі келуі (мысалы, ауруханалар мен мектептердегі қажетті заттардың кешігуі). Бұдан бөлек, Ішкі мемлекеттік аудит комитетіне бұрын болмаған, заңда нақты көрсетілмеген қосымша өкілеттіктердің қалыптасуы байқалады. Мұндай артық өкілеттіктер бақылаушы органдардың тарапынан жағдайды өз қалауынша бағалауға жол ашады. Бұл — шешім қабылдаудағы ашықтық пен заңдылық қағидаларына қайшы келеді және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін арттыруы мүмкін. **Осыған орай, төмендегідей ұсыныстарды енгізу қажет:** *1.* Ішкі аудит органдарының тексеру өкілеттіктерін нақты шектеу және оларды заң аясында реттеу; 2. Камералдық бақылаудың сапасын тексеру процесін сатып алудың негізгі мерзімдеріне кедергі келтірмейтіндей етіп ұйымдастыру;	Тұрақты негізде	Комплаенс қызметкері	Шымкент қаласының денсаулық басқармасына ұсыныс жолдау

	3. Қайталанатын тексерулерге жол бермеу үшін бір орган тарапынан берілген қорытынды екінші қайтара қарастырылмауы тиіс; **4.** Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыратын органдар мен аудит қызметтері арасында өкілеттіктердің тепе-теңдігін сақтау.			
11	**Жұмысқа жарамсыздық парағын ашуы туралы ұсыныс** Медициналық мекемелерде бас дәрігер мен оның орынбасарларының өз мекемесінде өз атына немесе бір-біріне жұмысқа жарамсыздық парағын (больничный лист) ашуы — этикалық, құқықтық және **мүдделер қақтығысы** (конфликт интересов) мәселесін тудырады. Бұл жағдай келесі себептерге байланысты мүдделер қақтығысы ретінде қарастырылады: **1) Объективтілік пен бейтараптықтың болмауы** Бас дәрігер немесе оның орынбасары өзінің немесе әріптесінің денсаулық жағдайын бағалағанда объективті болмауы мүмкін. Бұл олардың шешіміне әсер етіп, құжаттың заңсыз немесе негізсіз берілуіне алып келуі ықтимал. **2) Қызметтік жағдайды теріс пайдалану** Өзінің лауазымдық өкілеттігін пайдаланып, бас дәрігер немесе оның орынбасары өзіне немесе жақын әріптесіне пайда келтіру мақсатында жұмысқа жарамсыздық парағын заңсыз түрде беруі — қызметтік өкілеттігін теріс пайдалану болып табылады. Бұл еңбек және денсаулық сақтау заңнамасын бұзуы мүмкін. **3) Қоғамдық сенімділікке нұқсан келтіру** Медициналық мекемеде адалдық пен ашықтық қағидаттарын сақтау өте маңызды. Мұндай әрекеттер мекеменің беделіне кері әсер етіп, қоғамдық сенімге зиян келтіруі мүмкін.	Тұрақты негізде	Комплаенс қызметкері	Шымкент қаласының денсаулық басқармасына ұсыныс жолдау

Комплаенс-офицер **Т.Ә.Турман**